NIEUWSBRIEF
PROTESTANTSE GEMEENTE ROZENDAAL

abstract herfstboeket, Frans Ort

NOVEMBER 2025

Inhoud

Ter overweging pag. 3

In Memoriam pag. 3

Kerkdiensten
- Diensten november pag. 4
- Herdenkingsdienst 2 november pag. 4

Doordenken aan de voeten van Jonathan Sacks pag. 4

Gedicht pag. 5

Vanuit de Diaconie:
- Collecten pag. 6
- Actie Kersttas pag. 6

Vredeswake pag. 7

Amnesty International pag. 7

Open Podium Poëzie pag. 8

Kringen
- Nicodemuskring pag. 8
- Straatmuziek Dieren pag. 9
- Bijbelen voor nieuwsgierigen pag. 9
- Lezing Velp pag. 10

Kunst in de Kerk (KIK)
- Terugblik Open Podium pag. 10
- Film pag. 11

Stichting Vrienden
- Filosofische Kring pag. 11
- Concert 23 november pag. 13

Serre van Rozendaal pag. 14

Psalm 121 , Huub Oosterhuis pag. 14

Inleveren kopij pag. 15

Agenda pag. 15

Contactgegevens pag. 16

TER OVERWEGING

November wordt altijd getekend door herdenken. Of het nu op de laatste zondag van het kerkelijk jaar is (zoals in Dieren) of op Allerzielen (zoals bij ons), tijdens een van die diensten staan de overledenen van het afgelopen kerkelijk jaar centraal. Ik geef al jaren gestalte aan deze vieringen, maar ik ben ook een paar maal als betrokken familielid bij een dergelijke dienst geweest. Dat was in 2003 en 2004 toen respectievelijk mijn moeder en vader herdacht werden. Mijn zus en ik (beiden vernoemd naar de grootouders) zaten toen in de voor ons zeer vertrouwde Jakobskerk te Winterswijk: het was 'de kerk van onze vader'. Over die ervaring schreef ik ooit het gedicht *Allerzielen* dat verscheen in mijn eerste bundel. De tekst heeft op die betreffende zondagen in verschillende gemeenten geklonken. Ik laat het hier volgen.

ALLERZIELEN

met namen zijn wij ooit genoemd
naar mensen die hen dierbaar waren
jij zit in de strenge eikenhouten banken
ik zit er wat naast

herdenken wij
plechtig weemoedig
het bestaan van hen
die ons in 't leven droegen

en als we straks huiswaarts keren
is er alleen het diep besef
hoe stil en leeg en vol gelijk
de doden ons gelaten hebben

ds. Frans Ort

****

IN MEMORIAM

Op 14 oktober jongstleden overleed **Catharina Adriana Gerritsen-Flipse (Ineke)** op de leeftijd van 87 jaar. Zij woonde lange tijd aan de Moestuin in Rozendaal. De laatste maanden van haar leven werd zij verzorgd in *Intermezzo* te Dieren, waar zij ook overleden is. Tijdens de herdenkingsdienst in onze kerk hebben wij haar leven herdacht. We spraken over haar bescheidenheid (Ineke was geen vrouw voor op de voorgrond), haar zorgzaamheid in haar werk in het verpleegtehuis én voor haar man Toon en zoon Peter, haar grote liefde voor dieren, in het bijzonder haar hondjes. Velen kennen haar ook van de kleine wandelingetjes over de Rozendaalselaan wanneer ze Blackie uitliet, de laatste jaren liep ze dan met haar rollator en de hond onder de hoge bomen van de laan. We keken met dankbaarheid terug op haar verbondenheid met haar familie en de mensen van wie ze hield: de vele foto's in de woonkamer getuigden daarvan. De laatste maanden werden gekenmerkt door ziek-zijn en steeds inleveren. In die periode toonde zij ook haar moed en dapperheid, ze was niet opstandig maar probeerde van de situatie het beste te maken. Tijdens de dienst lazen wij psalm 121, de psalm die ik ook met haar in *Intermezzo* had gelezen. Na de dienst hebben wij haar lichaam te ruste gelegd op de begraafplaats Rosendael. Ik wens haar zoon en zijn gezin, haar naaste familie en allen die rouwen om haar heengaan, heel veel kracht en troost toe.

ds. Frans Ort

KERKDIENSTEN

Alle diensten bereikbaar via www.kerkdienstgemist.nl , verder zoeken op Rozendaal.

2 november: 10 uur, Allerzielen
voorganger: ds. Frans Ort
liturgische kleur wit
9 november: 10 uur, 8e zondag van de herfst, Schrift en Tafel
voorganger: ds. Deodaat van der Boon
liturgische kleur groen
16 november: 10 uur, 9e zondag van de herfst
voorganger: ds. Frans Ort
liturgische kleur groen
23 november: 10 uur, Eeuwigheidszondag
voorganger: ds. Marieke Fernhout
liturgische kleur wit
30 november: 10 uur, Eerste Advent
voorganger: Pr. Mattijs Ploeger
liturgische kleur paars

****

Herdenkingsdienst Allerzielen

Op zondag 2 november herdenken wij degenen die het afgelopen jaar in onze gemeente zijn overleden. Tijdens de dienst ontsteken we na het noemen van de naam een kaars aan ter herdenking van degene die ons is voorgegaan. Dit jaar noemen we de namen van Lodewijk Citters uit Rozendaal, van Jan van Galen uit Rozendaal, van Frederik Gerrit Schultheiss uit Velp, van Benjamin Daniël van Schaijk uit Velp, van Hein Buitenhuis uit Rozendaal, van Gerardus Johannes Sanders uit Velp en van Catharina Adriana Gerritsen-Flipse uit Rozendaal. Deze dienst kent altijd een zekere geladenheid en plechtigheid. Toch hoop ik dat we in de liederen, de muziek en de gesproken woorden met liefde en waardigheid kunnen terugkijken op hen die wij bij name noemen. Op deze plek wens ik ieder die in deze dienst aanwezig zal zijn, een heel gezegende dienst toe.

ds. Frans Ort

****

DOORDENKEN AAN DE VOETEN VAN JONATHAN SACKS

Verzoening en vergeving zijn de hoogste uitingen van de menselijke vrijheid, de vrijheid om in de toekomst anders te handelen dan in het verleden, de vrijheid om niet gevangen te zitten in een spiraal van wraak en vergelding. Alleen wie in staat is om te vergeven kan vrij zijn. Alleen een beschaving die gebaseerd is op vergeving kan een toekomst bouwen die geen eindeloze herhaling van het verleden is.
Het Jodendom gelooft in iets anders dan eindeloze herhaling of onvermijdelijke vooruitgang. Het gelooft in **verbondstijd**: het verhaal van de menselijke reis in antwoord op de goddelijke roep, een reis vol terugval, foute afslagen en mislukkingen, maar nooit gedoemd tot een tragisch noodlot; altijd is er de mogelijkheid tot berouw en omkeer.

(Bron: Genesis, boek van het begin, blz. 306)
Theo Berendsen

GEDICHT

temidden van sterker wordende bruine golven wartaal, verdoling
in huizen, op straat, in politieke arena's
stijgende warboel overal

spreekt U

ik buig mijn hoofd
ben geen object van ideologieën
wil dat ook niet worden
ben uit U geschapen
bedoeld om mee te scheppen
te werken naar wat U goed noemt
ik oefen Uw woorden te horen, lezen, beleven, duiden
als oases van rust, wijsheid,
uitnodiging tot protest
lieflijke bouwstenen om te doen

Theo Berendsen

****

VANUIT DE DIACONIE

Collecten:
Zondag 2 november: KIA Najaarszending
Kerken in China blijven, ondanks beperkingen vanuit de overheid, zoeken naar manieren om Gods liefde zichtbaar te maken in de samenleving. Ze zijn actief in ouderen- en gezondheidszorg, maar richten zich ook op hulp aan jongeren. Veel jongeren ervaren een enorme prestatiedruk in de materialistische en op status en succes gerichte Chinese samenleving. Dit leidt tot angst, depressie en een stijgend aantal zelfmoorden. Voor deze jongeren is het evangelie vaak bevrijdend: je vermoeidheid afleggen, mogen zijn wie je bent en de aandacht voor niet-materialistische waarden spreken hen aan. Via de Raad van Kerken en lokale kerken worden kerk- en jeugdleiders getraind in het bieden van psychosociale zorg, zodat zij jongeren beter kunnen ondersteunen bij mentale problemen en traumaverwerking. Dankzij deze begeleiding door kerk- en jeugdleiders krijgen 1200 jongeren weer hoop en perspectief.
Zondag 9 november: Inloophuis Dieren 'Duynhuis'
Stichting het Inloophuis Dieren is een tref- en activiteitencentrum voor mensen die niet of nauwelijks meekomen of meedoen in de maatschappij, of waar dat risico op de loer ligt. Oorzaken zijn divers: het kan komen door sociale, financiële, psychische of andere mentale problemen of een combinatie daarvan. Vaak ontbreekt het aan een sterk sociaal netwerk. Met onze *Huiskamer en VrijeTijdsVleugel* bieden we naast een luisterend oor een vorm van structuur in het dagelijks leven. We bevorderen ontmoeting en contact. Bezoekers bepalen zelf hoe ver dat gaat. Mooi als contacten ook buiten het Inloophuis worden voortgezet en er netwerken ontstaan.
Zondag 16 november: De Instap Arnhem
Stichting De Instap is een professionele organisatie die met deskundige vrijwilligers werkt en een Huisvesting Plus-programma biedt voor ex-gedetineerde volwassenen (direct na detentie) en kwetsbare volwassenen met complexe problematiek

Zondag 23 november: Werelddiakonaat
Pastoraat, een wezenlijk onderdeel van ons kerk-zijn, is meeleven met elkaar, aandacht en zorg geven aan de ander. Zowel aan mensen binnen als buiten de kerk. De Protestantse Kerk ondersteunt allerlei vormen van pastoraat, zoals in de scheepvaart, gevangenissen of bij studenten. Bij momenten van rouw en gedachtenis biedt de kerk ruimte aan gemeenteleden, maar ook aan wijk- en dorpsbewoners, om stil te staan bij hun verdriet. In de hectiek van het leven biedt de kerk een moment van rust, aandacht en nabijheid, voor iedereen die dat nodig heeft. Daarom is dit een waardevol en hartverwarmend collectedoel dat we van harte aanbevelen. Want door pastoraat te ondersteunen, helpen we de kerk om te blijven doen waar ze het verschil maakt: een vindplaats zijn van geloof, hoop en liefde.

Zondag 30 november: KIA Zending Rwanda, kwetsbare kinderen in Rwanda een veilig thuis bieden.
Mwana Ukundwa betekent “Geliefd Kind” in het Rwandees. Het is de naam van een Rwandese partnerorganisatie van Kerk in Actie, die zich inzet voor 1300 kwetsbare kinderen en hun ouders. Wat begon als een opvangcentrum voor weeskinderen na de genocide van 1994, is inmiddels uitgegroeid tot een stevige organisatie voor kinderen zoals Mariya Josee, die met hiv besmet is. Zij komt op zaterdag graag naar het centrum. Daar bespreekt ze met andere kinderen hoe ze kan omgaan met haar ziekte. Ze bidden samen en hebben veel plezier: ze zingen, dansen en trommelen. Sociaal werkster Marie-Louise ziet gelijk hoe het met Mariya Josee gaat.

Sinds Marie-Louise het gezin begeleidt is Mariya Josee geleidelijk veranderd van een ziek mager meisje in een vrolijke 13-jarige puber. Haar moeder die ook met hiv besmet is, zit niet meer eenzaam in een hoekje, maar legt contact en zorgt weer voor haar dochter. Mariya Josee voelt dat ze een “geliefd kind” is.

namens de diakenen, Alfred Eeltink

****

Aktie Kersttas 2025
De jaarlijkse Aktie Kersttas zal ook dit jaar weer worden gehouden. Kerstpakketten worden op 15 en 16 december uitgereikt aan mensen met een minimum inkomen binnen de gemeenten Rheden en Rozendaal. De kerken verenigd in DIANA (het Diaconale Netwerk Armoedebestrijding in de gemeenten Rheden en Rozendaal) organiseren deze actie samen met Stichting STRAK. In de dure maand december verzorgen DIANA en Stichting Strak op deze wijze een extraatje voor diegenen die van een minimuminkomen moeten leven. Wij zien en horen dat steeds meer mensen dit extraatje heel goed kunnen gebruiken.
De doelgroep van de Actie Kersttas wordt niet kleiner, zo bleek o.a. uit het aantal aanmeldingen vorig jaar.

Net als de laatste paar jaren worden de artikelen centraal ingekocht en in mooie kerstpakketten ingepakt. Het wordt dit jaar ook weer een kerstpakket met nuttige en gezonde levensmiddelen en iets feestelijks voor de kerstdagen. Uw geldelijke steun is daarbij onontbeerlijk! Alle kerken binnen DIANA vragen u dit jaar de actie (weer) te steunen. Door de grote prijsstijgingen zijn de boodschappen ook steeds duurder geworden. De waarde van het pakket is dit jaar ongeveer € 55,-.

U kunt één pakket of meerdere pakketten sponsoren. Of gewoon een bedrag overmaken op bankrekening NL16 INGB 0000 9339 39 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Rozendaal o.v.v. Aktie Kersttas.
Al vast onze hartelijk dank voor uw bijdrage!

namens DIANA en Stichting STRAK , Erik Kool

Diaconaal Netwerk Armoedebestrijding gemeenten Rheden & Rozendaal

STRAK

****

VREDESWAKE IN DE OUDE JAN, VELP

Omdat we ons zo machteloos voelen en zo graag iets zouden willen doen tegen al het geweld, het verdriet en de pijn in Israël en in de Gazastrook, maar ook in Oekraïne en in alle andere conflictgebieden in de wereld, organiseert 'Geloven in beweging', Raad van Kerken Velp en Rozendaal, op de derde dinsdagavond van de maand een Vredeswake.
Er is gelegenheid om even stil te zijn, om een kaarsje aan te steken of te bidden. We luisteren naar meditatieve muziek of naar een gedicht of gebed. Iedereen is van harte welkom!
Els Westerveld en Bert Beekhuis bereiden de vredeswake van 18 november voor.

Plaats: Oude Jan, Velp: 18 november en 16 december.
Tijd: 19.00-19.30 uur.

namens de Raad van Kerken,
Truus van Santen

****

SCHRIJFACTIE AMNESTY INTERNATIONAL

Elke maand geven we u de mogelijkheid deel te nemen aan een online actie voor mensenrechten.
Deze maand voor: **Cấn Thị Thêu, Vietnam.**
Daarnaast: mochten mensenrechten voor u een belangrijk thema zijn bij uw keuze voor een politieke partij, heeft Amnesty een Stemwijzer opgesteld waarmee u de visie van de diverse politieke partijen hierover kunt checken: https://s.amnesty.nl/mensenrechtenwijzer

Landrechtenactivist wordt medische zorg ontzegd

De bekende Vietnamese landrechtenactivist Cấn Thị Thêu en haar twee zonen werden in juni 2020 opgepakt. Zij zetten zich al tien jaar in tegen het landjepik door de regering, nadat hun

boerderij in beslag werd genomen. Ze kregen te maken met intimidatie, mishandeling en werden voortdurend door de politie in de gaten gehouden. Alle drie zitten ze lange celstraffen uit van acht tot tien jaar.
De 63-jarige Cấn Thị Thêu zit inmiddels al vijf jaar opgesloten onder verschrikkelijke omstandigheden, met weinig voedsel en water. In augustus liet ze weten dat ze kampt met ernstige eetstoornissen en aanhoudende pijn. Maar de autoriteiten weigeren haar goede medische zorg te geven. Haar leven is mogelijk in gevaar.
Roep de president van Vietnam op om Cấn Thị Thêu onmiddellijk vrij te laten en in de tussentijd goede medische zorg te geven.

AMNESTY INTERNATIONAL Rheden-Rozendaal

Voor meer info/steunbetuiging:
https://www.amnesty.nl/forms/pet-vietnam-theu

****

OPEN PODIUM POËZIE

Op de middag van Allerzielen is er het gebruikelijke Open Podium Poëzie dat we in onze kerk zullen houden. Dichters uit de regio, soms bekenden voor ons, soms minder bekenden lezen daar uit hun werk. Dit jaar horen we de poëzie van Theo Berendsen, Roelf de Boer, Dick Goedhart, Peter van den Hazel, Adrie van Heerden, Lammert Hoeve, Frits Koning, René Hugo Kijne, Sya de Nooyer, Frans Ort, Yke Schotanus, Corrie van 't Spijker-Dijkhuizen en Arjan de Visser. Als 'reactie' op de gelezen teksten zal Dick Goedhart enkele piano-improvisaties ten gehore brengen. De middag begint om 14.30 uur. Naderhand is er een 'meet and greet' met de dichters en praten we na onder het genoegen van een hapje en een drankje. U bent van harte uitgenodigd, het werk (en de dichters zelf) is afwisselend en divers. Hopelijk tot ziens op zondagmiddag 2 november.

ds Frans Ort

****

KRINGEN

Nicodemus, 31 oktober
Op vrijdagmorgen 31 oktober komen we weer samen met de leden van de Nicodemuskring. Dat is zoals gebruikelijk in de Serre van onze kerk. De koffie en thee staan gereed vanaf 9.45 uur, we beginnen om 10.15 uur. Ditmaal neemt ds. Frans Ort een serie teksten mee die de samenvatting zijn van veertig jaar geloven als theoloog. Die teksten staan in een klein boekje dat de deelnemer dit keer naderhand mogen meenemen. De ochtend duurt ongeveer tot 11.30 uur. Iedereen die geïnteresseerd is, is van harte uitgenodigd om erbij te zijn. Hopelijk tot ziens!

Nicodemus, 28 november
Ook vrijdagmorgen 28 november komt de Nicodemuskring bijeen in de Serre van de kerk. De koffie en thee staan vanaf 9.45 uur klaar, we beginnen, zoals altijd, om 10.15 uur. Ds. Frans Ort zal de groep meenemen op een reis langs diverse Kerstafbeeldingen. Het motto van de morgen is 'de kerstkaart? Je weet niet wat je ziet'. In vele middeleeuwse afbeelding van het

kerstgebeuren zit véél meer aan boodschap verstopt dan wij als 21ste-eeuwers in eerste instantie zien. Jozef versnijdt de zolen van zijn laarzen, er zit vrijwel altijd een hondje in de stal en wat is de herkomst van de os en de ezel in de kerststal? Het kan een mooi verhaal worden. Iedereen die geïnteresseerd is, is van harte welkom. De ochtend duurt tot ongeveer 11.30 uur. Hopelijk tot ziens!

ds. Frans Ort

Straatmuziek in Dieren, 5 november

Ik schreef het u al eerder dat ik sommige kringen samenvoeg met Dieren. Op woensdagavond 5 november zal ik een avond verzorgen in de Ontmoetingskerk te Dieren, waarbij u ook van harte bent uitgenodigd. In Dieren is er een wijk die bekend staat als de 'componistenwijk'. De straten daar zijn (op twee uitzonderingen na, voor dirigenten) daar genoemd naar Nederlandse componisten. Grof gezegd vallen de namen uiteen in twee categorieën: renaissancecomponisten en barokmuziek aan de ene kant, romantische en vroegmoderne componisten uit ons land aan de andere kant. In totaal zal ik twee avonden hierover verzorgen. Op 5 november staat de eerste groep componisten voor het voetlicht: Obrecht, De Monte, Lassus, Sweelinck, Huygens, Hellendaal, De Fesch en anderen worden toegelicht en vooral beluisterd. Als slotakkoord laat ik ook muziek horen van een componist die naar mijn idee ten onrechte ontbreekt: de barokcomponist Van Wassenaer. Deze avond kon in oktober niet doorgaan omdat ik geveld was door een corona-infectie, maar nu zal het zeker wél doorgang vinden. U bent van harte welkom: we beginnen om 20.00 uur en het is in de Ontmoetingskerk aan de Admiraal Helfrichlaan 54 te Dieren. Hopelijk tot ziens!

ds. Frans Ort

Bijbelen voor nieuwsgierigen

Regelmatig word ik benaderd door mensen die belangstelling hebben voor 'het geloof' of die worstelen met de vraag: 'wat zegt die Bijbel nu vandaag?' De vraag is vaak naar wat we in de tegenwoordige tijd aan moeten met die eeuwenoude woorden. Alfred Eeltink en ik hebben een initiatief genomen om voor belangstellenden een serie gesprekken te voeren onder het motto 'laten we eens gaan bijbelen.' Wij kozen voor de eerste hoofdstukken van de Bijbel: het boek Genesis. Met de verhalen rondom Adam en Eva, de schepping, de slang en de vrucht, Kaïn en Abel, Noach en de Toren van Babel. Het boek Genesis is de meesten wel bekend. Behalve het begin van de bijbel is het vooral ook een verhaal van inspiratie en bezinning. Middels een gesprekscyclus willen wij als de Kerk van Rozendaal belangstellenden laten kennis maken met haar basis. Gedurende een zestal avonden zal het boek Genesis als leidraad dienen voor conversatie en reflectie. Iedereen (of als u mensen in uw omgeving kent die belangstelling hebben) is van harte uitgenodigd. De gesprekken over deze teksten zijn vaak open en vol ruimte. Vaak blijkt ook dat wat er verteld wordt, verrassend actueel is! U bent van harte welkom! Data worden geprikt na de Kerstperiode, maar wie zich nu al wil aanmelden, die kan contact opnemen met mij op telefoonnummer 03 13 41 41 37 of via de mail: f.ort@upcmail.nl.

ds. Frans Ort

****

Lezing Alain Verheij, over zijn boek *'God en ik'*

datum: donderdag 13 november
tijd: 20.00 uur, zaal open 19.30 uur
plaats: Grote Kerk Velp. Kerkstraat 32

Alain Verheij (1989) is theoloog, schrijver en spreker. Om de zaterdag schrijft hij een column in *Trouw*. Verheij is zeer actief op sociale media.
Als theoloog treedt hij veel op in podcasts en radio-uitzendingen en op evenementen. Behalve artikelen voor kranten en tijdschriften heeft Verheij sinds 2018 vier boeken gepubliceerd bij Atlas Contact. De diepgaande wijsheid van de Bijbel wordt door Alain Verheij in glashelder proza verwoord in de taal en naar de wereld van de moderne tijd. Enthousiast, goed verteld en zeer aanstekelijk.
'God en ik' van theoloog en schrijver Alain Verheij neemt de volgende vraag als uitgangspunt: wat bezielt een 21e-eeuwse westerling om zich nog te verdiepen in verhalen over God? Verheij is zelf misschien wel het meest nieuwsgierig naar het antwoord op die vraag. In '*God en ik*' schrijft hij persoonlijk, kritisch en een tikje ironisch over zijn geloof. Met een scherp oog analyseert hij onze tijd en ziet hoe de christelijke verhalen en gebruiken wel degelijk iets te zeggen hebben over de wereld van nu. Zo kun je de vastentijd zien als een 'detox' die zorgt voor meer zelfreflectie en solidariteit, en zetten verhalen over Jezus, Job, Mozes en Petrus aan tot denken over hoop, vertrouwen en volharding. Al eeuwenlang putten mensen kennis, goede raad, hoop en troost uit de Bijbel. Aan de hand van deze oude verhalen werpt '*God en ik*' licht op hedendaagse levensvragen.

****

<u>KIK (Kunst in de Kerk)</u>

De werkgroep Kunst in de Kerk (KIK), Els Westerveld, Annette van Schelven, Bert Vonk, Erik Kool.

Terugblik Open Podium 2025

Op 5 oktober konden we weer genieten tijdens het jaarlijkse Open Podium in onze kerk. Het was een zeer afwisselend programma met jonge en oudere musici, met zang, diverse instrumenten, eigentijds en klassiek.
Joep en Fien Vermeulen beten het spits af met fraai spel op viool en cello en daarna kwamen

twee andere leerlingen van Vioolschool Tjoelker-Bos: de tweelingzusjes Merel en Myrthe Derks. Tienerband 'Rosedale' liet van zich horen met Annabel als enthousiaste zangeres. Zoals in het programma stond: ze speelden voor de tweede keer in de kerk van Rozendaal – een jaar ouder en wijzer en misschien ook wel een beetje harder. Beatrijs Hoeven vertolkte drie jazzy liederen, virtuoos begeleid door Peter Francken op baritongitaar en piano. Vervolgens liederen uit o.a. enkele opera's mooi gezongen door Wilma Engelage en Ellen Hulleman, solo en als duet, met bevlogen pianospel van Hanriëtta Currie.

Daarna eigentijdse Nederlandse of in het Nederlands vertaalde liederen door Marijke Laurense met begeleiding door Rieneke van der Hoff op de gitaar. En het vocaal ensemble "Afternoon Delight' onder leiding van Sybill Ritter als swingende afsluiting.
Een daverend applaus bedankte de musici, het was een geslaagde middag. Volgend jaar omstreeks dezelfde tijd organiseren wij, DV, graag weer een Open Podium. Als u dan uw talenten wilt laten horen, heeft u nog een jaar tijd om te oefenen!
Op de foto de twee jongste deelnemers Merel en Myrthe Derks met hun leraar Martijn Tjoelker.

namens de werkgroep Kunst in de Kerk,
Erik Kool

****

Woensdagmiddag 19 november: film "THE HOLDOVERS"

Komisch drama uit 2023 dat zich afspeelt op de vrijwel lege campus van een chique kostschool. Het is winter 1970, bijna Kerstmis en iedereen gaat gezellig naar huis. Op een handjevol arme achterblijvers (de 'holdovers' uit de titel) na. Onder hen de chagrijnige en strikte professor Paul Hunham (Giamatti, onweerstaanbaar), schoolkok Mary Lamb (comédienne Randolph, bekroond met een Oscar) en een van Pauls leerlingen, de opstandige Angus (nieuwkomer Sessa, uitstekend). Een verloren drietal dat – uiteraard – wijze levenslessen leert tijdens hun gedwongen verblijf op de campus.

Inleiding en film starten om 14.30 uur. Vanaf 14.15 uur is er inloop met koffie en thee. Na afloop praten we na met een glas en een hapje.
Dit wordt de laatste film van dit jaar. In 2026 is de eerste voorstelling op 21 januari en vervolgens weer elke derde woensdag van de maand.

namens de werkgroep Kunst in de Kerk,
Erik Kool

****

STICHTING VRIENDEN VAN DE KERK TE ROZENDAAL

FILOSOFISCHE KRING:
maandag 3 november 2025
Lotte van Elteren: AI en verantwoordelijkheid.
Wanneer we belangrijke keuzes aan AI overlaten moeten we ons afvragen wie er verantwoordelijk is voor die keuzes. Dat geldt natuurlijk al helemaal als er iets mis gaat, bijvoorbeeld wanneer een zelfrijdende auto een ongeluk veroorzaakt. Bij het aanwijzen van de verantwoordelijken lopen we tegen meerdere problemen aan, waaronder, voor mij en mijn onderzoek het meest interessant: hoe zorgen we ervoor dat er betekenisvolle controle is over de AI?

Lotte van Elteren studeerde filosofie en Artificial Intelligence aan de Radboud Universiteit. Nu werkt ze daar als promovenda en junior-docent aan het onderwerp ‘de maatschappelijke impact van AI en cognitieve neurowetenschappen’. Tijdens haar onderzoek houdt ze zich bezig met de vraag hoe we betekenisvolle menselijke controle kunnen houden over AI-geautomatiseerde systemen.

maandag 17 november 2025, dr. Marcel Becker
Maakt AI (goede) kunst?
De vraag of AI kunst kan maken is pas te beantwoorden als we weten wat we onder kunst verstaan. Dus beginnen we met een korte inleiding in de kunstgeschiedenis. Grote kunstfilosofen en kunstwerken passeren de revue, en steeds komt naar voren hoezeer kunst altijd mensenwerk is geweest, tegen de achtergrond van de cultuur waarin de kunstenaar leeft. Er is dus alle reden om argwanend te zijn tegenover AI kunst.
Maar toch… zoals veel mensenwerk klakkeloos door AI kan worden overgenomen, kan dat misschien met kunst ook. Wat te denken van ‘autonome’ kunst, die de menselijke factor wilde uitbannen? En kunnen we ons begrip van kunst niet bijstellen en verruimen zodat ook AI kunst eronder valt?
Aan de hand van voorbeelden uit hedendaagse AI kunst komen we tot een genuanceerd antwoord op deze vragen: AI kunst is kunst, maar wel andere kunst.

Marcel Becker is Hoofddocent ethiek aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij is gespecialiseerd in beroepsethiek en in ethiek van digitalisering. Voor zijn nieuwe boekproject onderzoekt hij hoe met de opkomst van artificiële intelligentie de normen en waarden en kwaliteitsstandaarden van verschillende beroepsgroepen veranderen en onder druk komen te staan.

De volgende en tevens laatste inleiding in deze cyclus vindt nog plaats op:

maandag 1 december 2025
Dr. Nina Poth: <u>AI en bewustzijn</u>
Is het bewustzijn of slechts berekening? Over het contrast tussen mens en AI.
Hoewel kunstmatige intelligentie (AI) enorme hoeveelheden gegevens kan verwerken en complexe problemen kan oplossen, worstelt het nog steeds met flexibiliteit, brede toepasbaarheid en lijkt het de wereld niet te ervaren zoals mensen en dieren dat doen. Kan AI ooit menselijke intelligentie bereiken, of doet het alleen alsof het begrijpt wat er om hem heen gebeurt? In deze voordracht verkennen we verschillende ideeën uit de filosofie van AI en de cognitieve wetenschap over hoe mensen en algoritmen van elkaar kunnen verschillen.

Dr Nina Poth werkt als universitaire docent bij de afdeling filosofie van taal en cognitie van RU/FTR, met als specialisme cognitie en AI-filosofie.
Zij is afgestudeerd in cognitiewetenschap, filosofie en sociale weten schap bij de Ruhr Universiteit Bochum en heeft haar doctoraat in filosofie behaald bij de universiteit Edinburgh, Schotland.
Haar onderzoeksgebied richt zich op het spanningsveld tussen menselijke en kunstmatige intelligentie vanuit het perspectief van de cognitiefilosofie. Daarnaast heeft zij onderzoek verricht naar de rationaliteit van leren en denken, complottheorieën en de kenmerken van goede wetenschap. Ze is actief lid van de

Society for Women in Philosophy Duitsland en betrokken bij de commissie AI in Educatie aan de Radboud Universiteit. Regelmatig spreekt ze bij Radboud Reflects, waar ze actuele vragen over mens en AI inzichtelijk maakt. In haar vrije tijd wandelt ze graag, speelt klavier, organiseert buurtactiviteiten en volgt taalcursussen om haar Nederlands te verbeteren.

De avonden worden gehouden in de *Serre van de kerk van Rozendaal, Kerklaan 15, 6891CM Rozendaal op maandagavonden van 20.00 tot 22.00 uur*

Deelname aan 1 avond €15,-, studenten € 5,-, scholieren gratis toegang.
Nadere info:hein@philocon.com
www.dekerkvanrozendaal.nl/stichtingvrienden

namens het bestuur, Nora Ouwehand

****

Zondag 23 november 2025, aanvang 15.00 uur concert in de kerk van Rozendaal, Kerklaan 15, 6891CM Rozendaal

MERLE VAN DE LIJKE: HARP, SARAH VAN DE LIJKE: DWARSFLUIT

De zusjes v.d. Lijke zijn zeer muzikaal. Zij komen uit de Steeg en begonnen al op zeer jonge leeftijd zich muzikaal te ontwikkelen.
Sarah werd aangetrokken door het geluid van de dwarsfluit en studeerde aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag. Zij won een internationaal fluitconcours en treedt op in Tivoli Vredenburg, het Concertgebouw en het Koninklijk Theater Carré. **Merle** koos al vroeg voor de harp en heeft gestudeerd aan het conservatorium van Amsterdam. Momenteel studeert Merle op uitwisseling in Oslo. Meermaals was ze winnares bij het prinses Christina Concours.

Zij spelen voor u:

- C. Saint – Saëns - Romanze, Op. 37
- J. Cras - Suite en duo
- M. Ravel - Pavane pour une infante défunte
- A. Piazzolla Histoire du Tango
- Bordel 1900
- Café 1930
- Nightclub 1960
- Concert d'Aujourd'hui
- A. Caplet - Reverie

Het concert begint om 15.00 uur. De kerkzaal gaat open om 14.30 uur. Na afloop 'meet&greet' waarbij u een drankje krijgt aangeboden.
De entreeprijs voor de concerten is: € 17,- per persoon, voor Vrienden € 15,-. Gelrepas- en studentenkaarthouders € 5,-. Kinderen onder begeleiding jonger dan 10 jaar gratis.
U kunt reserveren via email: vrienden@dekerkvanrozendaal.nl
De kaarten zijn ook verkrijgbaar in de kerk voor aanvang van het concert.

****

DE SERRE VAN ROZENDAAL

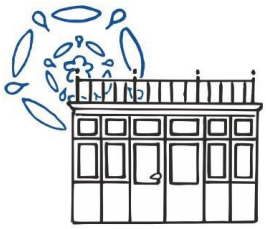

U bent op alle woensdagen van harte welkom voor een gezellig samenzijn en een goed gesprek van 10.00-12.30 uur!

het gastenteam van de Serre

****

PSALM 121, VRIJ VAN HUUB OOSTERHUIS

Ik eindig deze Nieuwsbrief met een van de vrije vertalingen die Huub Oosterhuis maakte van de psalmen. Ik koos voor psalm 121. Enerzijds omdat deze psalm zéér passend is voor de tijd van het kerkelijk jaar én omdat deze psalm bij velen goed bekend is: je kunt als het ware meteen de invalshoeken van Oosterhuis horen wanneer je zijn vrije psalm hardop leest.

ds. Frans Ort

121

Kom jij hoog van de bergen
mij helpen –
wat zien mijn ogen?

De schepper van hemel en aarde
mijn helper

dat weet mijn ziel
dat weet mijn voet die niet wankelt.

Hij zal niet slapen,. Israëls behoeder.
Hij zal mij hoeden, ik ga in zijn schaduw:
geen zonnesteek overdag
en ’s nachts geen tik van de maan.

Hij zal je ziel bewaren
is mij gezegd.

Ik ga mijn weg
kom veilig aan.

Mijn helper is de Naam
de schepper van hemel en aarde.

Huub Oosterhuis

150 psalmen vrij, pagina 221

****

INLEVERDATUM NIEUWE KOPIJ

De kopij voor de nieuwsbrief van ***december 2025 én januari 2026*** mag worden aangeleverd voor 25 november naar: Anke Mopman: a.mopman@kpnplanet.nl;
Frans Ort: f.ort@upcmail.nl

****

AGENDA NOVEMBER

vrijdag 31 oktober	10-11.30 uur	Nicodemuskring
zondag 2 november	**10 uur, Allerzielen**	**ds. Frans Ort**
zondag 2 november	14.30 uur	Open Podium Poëzie
maandag 3 november	20-22 uur	Filosofische Kring
woensdag 5 november	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal
woensdag 5 november	20 uur	Straatmuziek in Dieren Ontmoetingskerk
zondag 9 november	**10 uur, Schrift en Tafel**	**ds. Deodaat van der Boon**
woensdag 12 november	10–12.30 uur	Serre van Rozendaal
donderdag 13 november	20 uur	Lezing Grote Kerk Velp
zondag 16 november	**10 uur**	**ds. Frans Ort**
maandag 17 november	20-22 uur	Filosofische Kring
dinsdag 18 november	19-19.30 uur	Vredeswake Oude Jan, Velp
woensdag 19 november	10 -12.30 uur	Serre van Rozendaal
woensdag 19 november	14.30 uur	Film: 'The Holdovers'
zondag 23 november	**10 uur, Voleinding**	**ds. Marieke Fernhout**
zondag 23 november	15 uur	Concert
woensdag 26 november	10-12.30 uur	Serre van Rozendaal
vrijdag 28 november	10 uur-11.30	Nicodemuskring
zondag 30 november	**10 uur, 1e Advent**	**Pr. Mattijs Ploeger**
maandag 1 december	20-22 uur	Filosofische Kring

CONTACTGEGEVENS:

postadres: Kerklaan 15, 6891 CM ROZENDAAL
website: https://dekerkvanrozendaal.nl
email: info@dekerkvanrozendaal.nl
predikant: ds. Frans Ort,
Admiraal Helfrichlaan 56, 6952 GJ DIEREN
telefoon: 0313-414137;
email: frans.ort@dekerkvanrozendaal.nl
verhuur: kerkrozendaal@glk.nl /telefoon (tijdens kantooruren): 026-3644645
bankrekening diaconie:
NL16 INGB 0000 933939 t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente Rozendaal (onder vermelding van het collectedoel)
bankrekening kerkvoogdij:NL81 RABO 0168 708 175 t.n.v. Kerkvoogdij Protestantse Gemeente Rozendaal (onder vermelding van het collectedoel)